

Reģionu komitejas atzinums “Jūras nozaru izaugsme. Izaugsmes noturību veicinošās iespējas”

(2013/C 62/10)

REĢIONU KOMITEJA

- vērš uzmanību uz to, ka jūrniecība plašā nozīmē neaprobežojas ar reģioniem un struktūrām, kam ir tieša pieeja jūrām un okeāniem, bet lielā mērā attiecas arī uz reģioniem, kuri atrodas tālāk no piekrastes un ostām, piemēram, saistībā ar kuģu aprīkojuma ražošanu, transportu un loģistiku, kā arī pētniecību un attīstību;
- attīstot “zilo” ekonomiku, aicina tās īstenošanā izmantot un ņemt vērā Eiropas jūras baseinu reģionālās īpatnības;
- norāda uz nepieciešamību finansiāli atbalstīt akvakultūru, izmantojot ES līdzekļus, bet vienlaikus noraida priekšlikumus par ūdens organismu ģenētisko modifikāciju, lai radītu jaunas sugas, kas būtu izturīgākas pret slimībām vai vides piesārņojumu;
- vērš uzmanību uz pasaules karu un aukstā kara militārajām paliekām un agrāk jūrā izmestiem radioaktīvajiem atkritumiem un uzskata, ka Eiropas Savienības līmenī jāizstrādā metodoloģija un jānodrošina līdzekļi šo bīstamo materiālu drošai izmantošanai;
- prasa, lai Reģionu komiteju, kas pārstāv vietējās un reģionālās pašvaldības, regulāri iesaistītu turpmākajā darbā saistībā ar “Jūras nozaru izaugsmes” koncepciju, arī jūras baseinu stratēģiju izstrādē un ieviešanā, jo tās uzskatāmas par svarīgu līdzekli jūras nozaru izaugsmes galveno aspektu īstenošanai.

Ziņotājs

Adam BANASZAK kgs (PL/EA) Kujāvijas-Pomožes vojevodistes seimika loceklis

Atsauces dokuments

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Jūras nozaru izaugsme un izaugsmes noturību veicinošās iespējas"

COM(2012) 494 final

Reģionu komitejas atzinums – "Jūras nozaru izaugsme. Izaugsmes noturību veicinošās iespējas"**I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ**

REĢIONU KOMITEJA

1. uzsver, ka jūras nozaru izaugsmes koncepcijas pamatā ir pieņēmums, ka jūrām, piekrastēm un okeāniem var būt svarīga loma daudzu pašreizējo uzdevumu risināšanā, un tai jābalstās uz ilgtspējīgas attīstības principiem un "pārdomātu specializāciju";

2. vērš uzmanību uz to, ka jūrniecība plašā nozīmē neaprobežojas ar reģioniem un struktūrām, kam ir tieša pieeja jūrām un okeāniem, bet lielā mērā attiecas arī uz reģioniem, kuri atrodas tālāk no piekrastes un ostām, piemēram, saistībā ar kuģu aprīkojuma ražošanu, transportu un loģistiku, kā arī pētniecību un attīstību;

3. uzsver jūras nozaru izaugsmes nozīmi, jo ar to var palielināt ES konkurētspēju starptautiskā līmenī;

4. uzskata, ka jūras nozaru izaugsmes pamatā jābūt bioloģiskās daudzveidības, jūras vides un tās ekosistēmu aizsardzībai, tādējādi nostiprinot dabiskās funkcijas, ko pilda veselīgas un stabilas jūras un piekrastes ekosistēmas;

5. atbalsta pašreizējās, kā arī 2014.–2020. gadam plānotās ES iniciatīvas, lai atbalstītu dalībvalstu un vietējo un reģionālo pašvaldību pasākumus jūras nozaru izaugsmes veicināšanai;

6. atbalsta centienus izveidot visā Eiropas Savienībā saskaņotu jūras teritoriālās plānošanas (*Maritime Spatial Planning, MSP*) sistēmu, kas būs svarīgs instruments, ar kura palīdzību līdzsvarot dažādu jūras ekonomikas nozaru intereses un palīdzēt nodrošināt vērtīgo jūras resursu efektīvu un ilgtspējīgu izmantošanu;

7. uzskata, ka Eiropā nav vienotas jūrniecības politikas; norāda arī, ka paziņojumā nav ņemtas vērā dažas jūrniecības nozares, piemēram, jūras transports un kuģubūve;

Jūras enerģija

8. piekrīt, ka atjaunojami jūras enerģijas avoti (plašā nozīmē) ir svarīga ekonomikas joma, kas nodrošina ar elektroenerģiju, kurai ir minimāla ietekme uz vidi, un kas kļūst par attiecīgā reģiona attīstības dzinējspēku;

9. uzsver, ka svarīgs instruments, kas stimulē minēto ekonomikas jomu, ir ES līdzekļi, ar kuriem tiek finansēti šāda veida ieguldījumi, pētniecība un izstrāde, kā arī cilvēkresursu apmācība;

10. atgādina, ka īpaša uzmanība jāpievērš to iekārtu ietekmei uz vidi, kas tika uzstādītas saistībā ar enerģijas ražošanu no atjaunojamiem avotiem;

11. vērš uzmanību uz to, ka atjaunojamu jūras enerģijas avotu attīstībai var būt pozitīvs impulss uz mazāku jūras ostu attīstību, kuras varēs nodrošināt loģistiku, lai apmierinātu šīs jūrniecības nozares vajadzības;

12. uzskata, ka jūras lietu administrācijas, ostu pārvalžu, kā arī vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvji jāaicina turpināt diskusijas par atjaunojamu jūras enerģijas avotu nākotni;

13. norāda uz īpašo lomu, kāda būs publiskajam sektoram, lai atbalstītu turpmākās iniciatīvas šajā jomā;

Akvakultūra un zivsaimniecība

14. norāda, ka akvakultūras attīstība līdz ar ražošanas palielināšanu, kuras pamatā būs vides, ekoloģiskā līdzsvara un bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, pozitīvi ietekmēs zivju un citu jūras organismu lietošanu pārtikā. Tas sekmēs sabiedrības veselības uzlabošanu, ar akvakultūru saistīto ekonomikas dalībnieku nostiprināšanu, zivju olbaltumvielu aizvietotāju izmantošanas samazināšanu, kā arī nodarbinātības palielināšanu šajā jūras nozarē;

15. norāda uz nepieciešamību finansiāli atbalstīt akvakultūru, izmantojot ES līdzekļus; tas ļaus piekrastes reģioniem nostiprināt zvejniecības nozares un zvejas nozīmi;

16. neatbalsta priekšlikumu par ūdens organismu ģenētisko modifikāciju, lai radītu jaunas sugas, kas būtu izturīgākas pret slimībām vai vides piesārņojumu;

17. atbalsta zvejas kuģu dzinēju nomaiņu un jaunas, energoefektīvas zvejas flotes, kas nodrošina selektīvu zveju un kuģu drošības un komforta apstākļu uzlabošanu, ieviešanu tirgū;

18. atgādina par savu nostāju, kas izteikta atzinumā par kopējās zivsaimniecības politikas reformu; tajā bija atzīta nepieciešamība izveidot Konsultatīvo padomi akvakultūras jautājumos, kurā būtu pārstāvēti ražošanas nozares dalībnieki;

19. uzsver Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komitejas (ZZTEK) nozīmi, jo tā ir zinātniska struktūra, kas atbalsta Eiropas Komisijas darbu ilgtspējīgas zivsaimniecības labā;

Jūras, piekrastes un kruīzu tūrisms

20. norāda, ka daudzus Eiropas Savienības iedzīvotājus arvien vairāk piesaista atpūta pie jūras Savienības dalībvalstīs. Pie tam šādu tendenci stimulē arī arvien augstāks pakalpojumu līmenis šajā tautsaimniecības nozarē;

21. atbalsta stratēģisko pieeju jūras ostu infrastruktūrai, enkurvietām un transportam plašā nozīmē un uzsver, ka ir svarīgi finansiāli atbalstīt šos ieguldījumus, izmantojot Kohēzijas fonda, Reģionālās attīstības fonda un Jūrlietu un zivsaimniecības fonda līdzekļus;

22. uzskata, ka jaunajā daudzgadu finanšu shēmā 2014.–2020. gadam jāatbalsta un jāveicina iniciatīvas, kas apvieno pasākumus saistībā ar jūras krastu aizsardzību un vidi saudzējošas tūrisma darbības;

23. uzsver aizsargājamo jūras teritoriju nozīmi jūras ekosistēmu saglabāšanā un aizsardzībā, kā arī, lai attīstītu ilgtspējīgu niršanas tūrisma kā stratēģisku līdzekli jūras vides izzināšanai un sabiedrības plašākai informēšanai par to;

24. atzinīgi vērtē reģionālo un vietējo pašvaldību līdzšinējo ieguldījumu, lai atbalstītu, veicinātu un popularizētu vides aizsardzību, iniciatīvas tūrisma infrastruktūras attīstībai, kā arī augsti kvalificētu darbinieku apmācību šajā ekonomikas nozarē;

25. norāda uz īpašo nozīmi, kāda ir jūrniecības mācību iestādēm un universitāšu centriem, kas nodrošina gan pēcdiploma studijas, gan jūrniecības nozarei sagatavo augsti

kvalificētus darbiniekus. Jāatbalsta arī to izglītības iestāžu sadarbības forumi, kuras apmāca jūrniecībā strādājošos;

Jūras derīgo izrakteņu resursi

26. piekrīt, ka pieaugošais pieprasījums pēc izejvielām saistās ar intereses palielināšanos iegūt tās jūru un okeānu dziļēs un ka tas var būtiski ietekmēt jūras ekosistēmu (dažas no tām ir ļoti maz izpētītas) līdzsvarotību, izraisot arī bīstamas parādības saistībā ar teritorijas, dabisko dzīvotņu un cilvēka radītās vides degradāciju (iegrovumi, erozija, krasta pārklāšanās ar jūras ūdeni utt.) tur, kur izejvielas tiek iegūtas jūras dziļēs krastu tuvumā. Tāpēc, kā jau Komiteja to norādījusi atzinumos par ilgtspējīgu attīstību, priekšroka jādod šo izejvielu otrreizējai izmantošanai un pārstrādei, lai samazinātu šo ekonomisko slogu;

27. uzskata, ka līdzekļi, lai atbalstītu pētniecību un izstrādi, finansētu universitāšu centrus, pētījumus, zinātniskās programmas un stipendijas, var būt šīs ekonomikas jomas attīstības virzītājspēks;

28. uzsver, ka ir svarīgi atbalstīt specializēto kuģubūves nozari, kā arī to kuģu un citu jūras vienību (tostarp ieguves) aprīkojuma ražošanu, kas sekmēs jūras dziļļu izmantošanu atbilstoši augstiem vides aizsardzības standartiem;

29. vērš uzmanību uz jautājumu, kuram var būt sevišķa nozīme saistībā ar katru minēto jūras nozaru attīstības jomu, proti, uz abu pasaules karu un aukstā kara militārajām paliekām un agrāk jūrā izmestiem radioaktīvajiem atkritumiem. Tādēļ Eiropas Savienības līmenī jāizstrādā metodoloģija un jānodrošina līdzekļi šo bīstamo materiālu drošai izmantošanai;

Jūras biotehnoloģija

30. piekrīt, ka patlaban biotehnoloģijas jomas, kuru pamatā ir jūras resursi, ir vāji attīstītas. Paziņojumā minētie paraugprakses piemēri, piemēram, zāles, kas izstrādātas no jūras dzīvājiem organismiem, ļauj cerēt, ka pētījumi šajā jomā var izrādīties ļoti perspektīvi;

31. uzskata, ka zinātnisko pētījumu pārraudzība var veicināt jaunu, inovatīvu tehnoloģiju izstrādi, kuras, nonākot rūpnieciskajā ražošanā, var ievērojami nostiprināt ekonomiku;

Secinājumi

32. uzsver, ka jūras nozaru attīstības pamatā jābūt vides aizsardzībai un ilgtspējīgas attīstības principiem. Tomēr būtiski ir arī tas, lai šo nozaru attīstībā tiktu ņemti vērā arī jautājumi, kas saistīti ar vides aizsardzību;

33. uzskata, ka jautājumos saistībā ar jūras nozaru izaugsmi ļoti svarīgi ir nodrošināt atbilstīgu infrastruktūru, sevišķi jūras ostas, enkurvietas un transporta tīklus. Tāpēc ir jāuzsver un stratēģiski jāizskata katrs atbalsta veids jūras nozaru attīstībai, jo īpaši pētniecības un izstrādes programmas;
34. attīstot “zilo” ekonomiku, aicina tās īstenošanā izmantot un ņemt vērā Eiropas jūras baseinu reģionālās īpatnības;
35. prasa, lai Reģionu komiteju, kas pārstāv vietējās un reģionālās pašvaldības, regulāri iesaistītu turpmākajā darbā saistībā ar “Jūras nozaru izaugsmes” koncepciju, arī jūras baseinu stratēģiju izstrādē un ieviešanā, jo tās uzskatāmas par svarīgu līdzekli jūras nozaru izaugsmes galveno aspektu īstenošanai.

Briselē, 2013. gada 31. janvārī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
